

180. sz. Egyezmény

a tengerészek munkaidejéről és a személyzet létszámáról a hajók fedélzetén

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1996. október 8-án nyolcvannegyedik ülészakára ült össze,

Figyelembe véve A kereskedelmi hajózásról (minimális előírások) szóló 1976. évi Egyezményt, az ezt kiegészítő 1996. évi Jegyzőkönyvet, valamint A munkaügyi ellenőrzéséről (tengerészek) szóló 1996. évi Egyezmény rendelkezéseit, és

Felidézve a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet alábbi okiratainak idevágó rendelkezéseit: Módosított nemzetközi Egyezmény az élet biztonságáról a tengeren (1974), A tengerészek képzésének, képesítésének és őrszolgálatának szabványairól szóló Nemzetközi Egyezmény (1978), módosítva 1995-ben, A 481 (XII) (1981) sz. Közgyűlési Határozat a személyzettel való biztonságos ellátás alapelveiről, A 741 (18) (1993) sz. Közgyűlési Határozat a hajók biztonságos üzemeltetése és A környezetszennyezés elkerülése érdekében hozott Nemzetközi Szabályzatról (Nemzetközi Biztonság Kezelési (ISM) Szabályzat), valamint a 772 (18) (1993) sz. Közgyűlési Határozat kimerültséggel kapcsolatos tényezőknek vonatkozásáról a személyzettel való ellátás és a biztonság kapcsán, és

Felidézve, hogy az Egyesült Nemzeteknek a Tenger Törvényéről szóló 1982. évi Egyezménye 1994. november 16-án életbe lépett, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el A bérekről, munkaidőről és a személyzet létszámáról a hajók fedélzetén szóló (módosított) 1958. évi Egyezményt, valamint A bérekről, a munkaidőről és a személyzet létszámáról (tengerészet) a hajók fedélzetén szóló 1958. évi Ajánlás módosítására vonatkozóan, mely kérdés az ülészak napirendjének második pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre;

a mai napon, 1996. október 22-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A tengerészek munkaidejéről és a személyzet létszámáról a hajók fedélzetén szóló 1996. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. A jelen Egyezmény minden olyan, akár állami, akár magántulajdonban levő tengerjáró hajóra vonatkozik, amely egy olyan tagállam területén van bejegyezve, amelyre vonatkozóan a jelen Egyezmény hatályos, és amely hajó szokásosan tengeri kereskedelmi műveletekben vesz részt. Jelen Egyezmény szempontjából az olyan hajót, amely két tagállam nyilvántartásában szerepel, annak a tagállamnak a területén bejegyzettnek tekintendő, amelynek zászlója alatt hajózik.

2. A haláshajó-tulajdonosok és halászok képviselői szervezeteivel folytatott konzultációt követően a jelen Egyezmény rendelkezései, az illetékes hatóság által helyesnek tartott mértékig, kiterjeszthetők a kereskedelmi tengerészet haláshajóira.

3. Ha kétség merülne fel azzal kapcsolatban, hogy egy hajó a jelen Egyezmény szempontjából kereskedelmi tengerészeti műveletet végzőnek vagy kereskedelmi tengerészeti haláshajónak minősül-e, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldöntenie, az érintett hajótulajdonosok, tengerészek és halászok szervezeteivel folytatott konzultációt követően.

4. Jelen Egyezmény nem vonatkozik a hagyományos felépítésű faszervezetű vízi járművekre, mint például az arab vitorlás bárka vagy a dzsunka.

2. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából-

- (a) az "illetékes hatóság" minisztert, minisztériumot vagy más olyan hatóságot jelenti, amelynek jogában áll szabályzatokat, rendeleteket, vagy egyéb, jog erejével bíró utasításokat kibocsátani a tengerészek munka- és pihenőidejére, valamint a hajók személyzettel való ellátására vonatkozóan;
- (b) a "munkaidő" kifejezés azt az időt jelenti, amely alatt a tengerész a hajóval összefüggő munkát köteles végezni;
- (c) a "pihenőidő" a munkaidőn kívüli időt jelenti; ez a kifejezés nem foglalja magában a rövid pihenőket;
- (d) a "tengerész" kifejezés a nemzeti törvények vagy rendeletek, illetve kollektív szerződések szerint tengerészként meghatározott olyan személyt jelent, aki alkalmazásban, vagy aki bármilyen minőségben feladatot lát el egy olyan tengerjáró hajó fedélzetén, amelyre a jelen Egyezmény vonatkozik;
- (e) a "hajótulajdonos" kifejezés a hajó tulajdonosát, vagy bármely más szervezetet vagy személyt, például a hajótulajdonos megbízottját vagy a hajóbérlőt jelenti, aki a hajó tulajdonosától magára vállalta a felelősséget a hajó működtetéséért, és aki ennek a felelősségnek a magára vállalásával beleegyezett abba, hogy átvegye az ezzel járó összes feladatot és kötelezettséget.

II. RÉSZ. A TENGERÉSZEK MUNKA- ÉS PIHENŐIDEJE

3. cikk

Az 5. cikkben vázolt határokon belül rögzíteni kell vagy a maximális munkaórák számát, amelyet egy adott időszakon belül nem lehet túllépni, vagy pedig azt a minimális pihenőidőt, amelyet egy adott időszakon belül biztosítani kell.

4. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam elfogadja, hogy a tengerészek normál munkaidőjére az irányadó mérték, akárcsak egyéb munkavállalóknál, a nyolcórás munkanap, heti egy pihenőnappal és szabadnappal a hivatalos munkaszüneti napokon. Ez azonban nem gátolhatja meg a tagállamot abban, hogy rendelkezzen olyan eljárással, amely alapján olyan

kollektív szerződést hagy jóvá, vagy vesz nyilvántartásba, amely a tengerészek normál munkaidejét ezen irányadó mértéknél nem kedvezőtlenebb módon határozza meg.

5. cikk

1. A munka-, vagy pihenőidő korlátai az alábbiak kell, hogy legyenek:

- (a) a maximális munkaidő nem haladhatja meg:
  - (i) a 14 órát bármely 24 órányi időszakban; és
  - (ii) a 72 órát bármely hétnapos időszakban;vagy
- (b) a minimális pihenőidő nem lehet kevesebb:
  - (i) 10 óránál bármely 24 órányi időszakban; és
  - (ii) 77 óránál bármely hétnapos időszakban.

2. A pihenőidőt legfeljebb két részre fel lehet osztani, amelyek közül az egyiknek legalább hatórányi hosszúságúnak kell lennie, és az egymást követő pihenőidőszakok közötti megszakítás nem haladhatja meg a 14 órát.

3. A szemléket, a tűzvédelmi és mentőcsónak gyakorlatokat, valamint az ország törvényei és rendeletei, illetve nemzetközi dokumentumok által előírt gyakorlatokat oly módon kell elvégezni, hogy azok a pihenőidőt a lehető legkisebb mértékben zavarják, és hogy ne okozzanak fáradtságot.

4. Olyan helyzetekben, amikor egy tengerész készenlétben van, például egy emberi felügyelet nélküli gépterem esetén, és a normál pihenőidőt soron kívüli munkába állítások zavarják meg, a tengerésznek megfelelő pótlólagos pihenőidőt kell biztosítani.

5. Amennyiben nincs kollektív szerződés vagy döntőbíróági ítélet, vagy ha az illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a 3. és 4. bekezdés vonatkozásában a szerződés vagy a döntőbíróági ítélet rendelkezései nem megfelelőek, az illetékes hatóságnak kell megfelelő rendelkezéseket hoznia abból a célból, hogy biztosítsa az érintett tengerészek számára az elegendő pihenést.

6. Az 1. és 2. bekezdésben foglaltak közül semmi sem gátolhatja meg a tagállamot abban, hogy az illetékes hatóság törvényi, jogszabályi vagy eljárási felhatalmazással bírjon olyan kollektív szerződések jóváhagyására vagy nyilvántartásba vételére, amelyek lehetővé teszik a vázolt határok alóli kivételeket. Az ilyen kivételek a lehető legteljesebb mértékben kövessék a fenti irányelveket, azonban gyakoribb vagy hosszabb eltávozási időszakokkal számolhatnak, vagy kiegészítő eltávozást biztosíthatnak az őrszolgálatot ellátó tengerészek számára, vagy az olyan hajó fedélzetén szolgáló tengerészeknek, melyek rövid utakat tesznek meg.

7. A tagállam követelje meg egy olyan tábla kifüggesztését, amely a hajó fedélzetén történő munkával kapcsolatos rendelkezéseket közli, és amely minden munkakör esetében legalább az alábbiakat tartalmazza:

- (a) a tengeri és kikötői szolgálat időbeosztását; valamint
- (b) a hajózásló szerinti országban a törvények, jogszabályok vagy kollektív szerződések által megkövetelt érvényes maximális munkaidőt vagy minimális pihenőidőt.

A fenti táblát könnyen elérhető helyen kell kifüggeszteni.

8. A 7. bekezdésben említett táblát szabványosított formában, a hajó munkanyelvén vagy munkanyelvein, valamint angolul kell elkészíteni.

6. cikk

A 18 év alatti tengerészek nem dolgozhatnak éjszaka. Jelen cikk céljára az "éjszaka" legalább kilenc egymást követő órát jelent, beleértve az éjfélről reggel öt óráig tartó időszakot. E kikötést nem szükséges alkalmazni abban az esetben, ha ez a 16 és 18 év közötti fiatal tengerészeknek a kialakult programok és időrendek szerinti hatékony kiképzését hátráltatná.

7. cikk

1. Jelen Egyezményben semmi sem tekinthető a parancsnok azon joga korlátozásának, mely szerint egy tengerésztől bármennyi munkaóra teljesítését megkövetelheti a hajó, a fedélzeten tartózkodók vagy a rakomány közvetlen biztonsága érdekében, vagy a tengeren veszélyben forgó más hajóknak vagy embereknek való segítségnyújtás céljából.

2. Az 1. bekezdés alapján a parancsnok felfüggesztheti a munkaidő vagy pihenőidő szokásos rendjét, és a tengerészekről megkövetelheti a normális körülmények helyreállításához szükséges munkaórák teljesítését.

3. Amint az a normális körülmények helyreállítását követően megvalósítható, a parancsnoknak biztosítani kell, hogy mindazok a tengerészek, akik a szokásos időrend szerinti szabadidejükben munkát végeztek, megfelelő időtartamú pihenőt kapjanak.

8. cikk

1. A tagállamnak meg kell követelnie a tengerészek napi munkaidejéről vagy napi pihenőidejéről készült nyilvántartások megőrzését annak érdekében, hogy lehetőség legyen az 5. cikkben vázolt rendelkezések végrehajtásának figyelemmel kísérésére. A tengerésznek meg kell kapnia a rá vonatkozó nyilvántartás egy példányát, amelyet a parancsnoknak vagy a parancsnok által felhatalmazott személynek, valamint a tengerésznek egyetértőleg alá kell írnia.

2. Az illetékes hatóságnak meg kell határoznia azokat az eljárásokat, amelyek alapján a fenti nyilvántartásokat a fedélzeten vezetni kell, beleértve, hogy milyen időközönként kell az adatokat bejegyezni. Az illetékes hatóságnak meg kell határoznia a tengerészek munka- vagy pihenőideje nyilvántartásának formáját, figyelembe véve a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet rendelkezésre álló irányelveit, vagy valamely, a Szervezet által elkészített szabvány formátumot kell használni. A formátumot azon a nyelven vagy nyelveken kell létrehozni, amelyről az 5. cikk 8. bekezdése rendelkezik.

3. A jelen Egyezményre vonatkozó nemzeti jogszabályok, illetve a kapcsolódó kollektív szerződések egy másolatát a fedélzeten kell tartani, és azt a személyzet számára könnyen hozzáférhető helyen kell tartani.

9. cikk

Az illetékes hatóság, annak érdekében, hogy figyelemmel kísérhesse a jelen Egyezmény hatályát biztosító, a munka- és pihenőidőt szabályzó előírások teljesítését, megfelelő időközönként vizsgálja meg és hitelesítse a 8. cikk szerinti nyilvántartásokat.

10. cikk

Ha a nyilvántartások vagy egyéb bizonyítékok a munka- és pihenőidőt szabályzó előírások megszegésére utalnak, az illetékes hatóság megfelelő intézkedéseket írjon elő, szükség esetén akár a hajó személyzettel való ellátottságának felülvizsgálatát is beleértve, a további szabályszegések elkerülése érdekében.

III. RÉSZ. A SZEMÉLYZET LÉTSZÁMÁRÓL A HAJÓK FEDÉLZETÉN

11. cikk

1. Minden, a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó hajót kielégítően, biztonságosan és hatékonyan kell személyzettel ellátni, összhangban az illetékes hatóság által kiadott, a minimális biztonság által megkövetelt létszámmra vonatkozó, vagy egyéb, ezzel egyenértékű dokumentummal.

2. A személyzettel való ellátottság szintjeinek meghatározásakor, engedélyezésekor illetve felülvizsgálatakor az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie az alábbiakat:

- (a) lehetőség szerint el kell kerülni, vagy a legkisebb mértékre csökkenteni kell a munkaidő túlzott igénybevételét, hogy biztosítható legyen az elegendő pihenés, és a fáradtság korlátozható legyen; valamint
- (b) a Preambulumban jelzett nemzetközi szabványokat.

12. cikk

16 éven aluli személyek nem dolgozhatnak hajón.

IV. RÉSZ. A HAJÓTULAJDONOSOK ÉS A PARANCSNOKOK FELELŐSSÉGE

13. cikk

A hajótulajdonosnak biztosítani kell, hogy a parancsnok rendelkezzen a jelen Egyezmény kötelezettségeinek betartásához szükséges forrásokkal, beleértve azokat, amelyek a hajók személyzettel való megfelelő ellátottságára vonatkoznak. A parancsnoknak minden szükséges lépést meg kell tennie a tengerészek munka- és pihenőidejére vonatkozó, a jelen Egyezményből fakadó követelmények teljesítése érdekében.

V. RÉSZ. ALKALMAZÁS

14. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam törvények vagy jogszabályok által felelős az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazásáért, kivéve azon eseteket, ahol a hatályt kollektív megállapodások, döntőbíróági ítéletek vagy bírósági döntések biztosítják.

15. cikk

A tagállamnak-

- (a) minden szükséges lépést meg kell tennie a jelen Egyezmény rendelkezései hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében, beleértve a megfelelő szankciók és büntető intézkedések alkalmazását;
- (b) alkalmas felügyeleti szervekkel kell rendelkeznie, hogy ellenőrizhesse a jelen Egyezmény érvényre juttatásában megtett intézkedéseket, és el kell látnia őket az ehhez szükséges forrásokkal; valamint
- (c) a hajótulajdonosok és a tengerészek szervezeteivel történt konzultációt követően, eljárásokkal kell rendelkeznie az olyan panaszok kivizsgálására, amelyek a jelen Egyezményben érintett bármely kérdéshez kapcsolódnak.

VI. RÉSZ. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. cikk

A jelen Egyezmény módosítja A bérekről, a munkaidőről és a személyzet létszámáról (tengerészet) szóló (módosított) 1958. évi Egyezményt; A bérekről, a munkaidőről és a személyzet létszámáról (tengerészet) szóló (módosított) 1949. évi Egyezményt; A bérekről, a munkaidőről és a személyzet létszámáról (tengerészet) szóló 1946. évi Egyezményt; valamint A munkaidőről és a személyzet létszámáról (tengerészet) szóló 1936. évi Egyezményt. A jelen Egyezmény hatályba lépésének napjától kezdődően a fentiekben felsorolt Egyezmények nem ratifikálhatók.

17. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

18. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított hat hónap múlva lép hatályba, amikor öt tagállamnak, amelyek közül háromnak egyenként legalább egymillió bruttó regisztertonnáyi hajóállománya van, a ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden tagállamra nézve hat hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

19. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezmény első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. Amint a fenti 18. cikk 2. bekezdése szerinti feltételek teljesültek, a főigazgató felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke szerint valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

23. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában-

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 19. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

24. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.